

SZÜRENON

KASSÁK LAJOS MŰVELŐDÉSI HÁZ
1969-1979

1969-1979

boczgyula
csáji attila
csutoros sándor
haraszty istván
haris lászló
ilyés istván
karátson gábor
lantos ferenc
papp oszkár
pauer gyula
prutkay péter
türk péter
veres pál

SZÜRENON SZÜRENON

BOCZ GYULA

1937, PÉCS

PÉCS, HAJNÓCZY U. 13/B. 7633

A Szársomlyó hegy oldalában létesített siklósi kőszobrász alkotótelep alapító tagja, közel tíz éve az egész idényben itt dolgozik. Eleinte fába, majd kőbe faragta az anyag természetét, szerkezetét figyelembe vevő figurális munkáit. Siklóson készített s a szabadban álló nagyméretű munkái a hazai absztrakt szobrászat jelentős képviselői, melyek Henry Moore plasztikáira emlékeztető szemléletre és stílusbeli folytonosságra mutatnak. A Keleti kőbánya egyik hatalmas sziklájának üregekkel megbontott plasztikai kialakításán egy éviig dolgozott. A szürke mészkőbe faragott *Spirál* (1971–72) és *Buborékok* (1975) az újabb nyugati törekvésekre érzékenyen rezonáló monumentális jel-plasztikák, melyek leenyszerűsített formai megjelenésükkel, megmunkálásukkal ugyanúgy a természeti formákra utalnak, mint a természet alakító munkáját fokozottabban láttató plasztikái.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI:

1966: József Attila Művelődési Ház, Pécs

1969: Bartók Klub, Pécs

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSAI:

1963: Janus Pannonius Múzeum Néprajzi Osztálya, Pécs

1964: Baranya megyei képzőművészek tálata, Pécs

1967: I. Kisplasztikai Biennálé, Pécs

1968: Siklósi Képzőművészeti Szimpozion (Siklós '68)

Dél-dunántúli képzőművészek III. kiállítása, Pécs

1969: Magyar Nemzeti Galéria, Budapest (Pécs és Baranya képzőművészeinek kiállítása)

Kassák Lajos Művelődési Ház, Budapest (Szürenon)

II. Kisplasztikai Biennálé, Pécs

1970: Janus Pannonius Múzeum, Pécs (Mozgás '70)

1971: III. Kisplasztikai Biennálé, Pécs

1973: Ernst Múzeum, Budapest (Nemzetközi amatőr képzőművészeti kiállítás)

Dunántúli Tárlat, Kaposvár

Villányi Szobrász Alkotótelep kiállítása, Villány

IV. Kisplasztikai Biennálé, Pécs

SZÜRENON SZÜRENON

CSUTOROS SÁNDOR

1942, DEBRECEN

BUDAPEST, TÉTÉNYI ÚT 42/A. 1119

„26 éves vagyok. Munkámat és életemet kísérletnek tekintem” – írta magáról 1968-ban. Tíz év óta tart ez az életet alakító kísérlet, kísérletsorozat, amelynek az ember, a művész és a különböző anyagokból formált mű az eszköze. Készített a népművészettel érintkező absztrakt szobrokat fából és polírozott fémből, melyek profán kultusz tárgyainak tűnnek; a tisztán elemi formák közül főként a gömb és ennek lehetséges alakai változatai foglalkoztatták; Ady kuruc verseihez fából, kötelekből összerótt, s a szöveget mozgatóval tolmácsoló bábokat szerkesztett. Munkái konceptuális térszervezési együttes tagjaiként is szerepeltek (Haris László és Molnár V. József munkáival közösen). Bódy Gábor filmjében, az *Amerikai anizsban* (1976), főszerepként, Fiala Jánost alakította, majd fél tucat szindarab díszleteit és jelmezeit tervezte. Legújabb, vegyes technikával készült grafikai sorozatai korábbi, népművészeti indíttatású motívumainak továbbélését mutatják, más munkáit a szürreális képi fogalmazás jellemzi.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI:

- 1964: Budapest (műteremkiállítás)
- 1967: Fiala Művészek Klubja, Budapest
- 1968: Megyei Művelődési Ház, Eger
Orvosegészségügyi Székház, Budapest
- 1975: Művelődési Központ, Hajdúszoboszló
- 1976: Tóth Árpád Gimnázium kisgalériája, Debrecen
Fiala Művészek Klubja, Budapest
- 1979: Hotel Délibáb, Hajdúszoboszló

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSAI:

- 1969: József Attila Művelődési Ház, Budapest
Kassák Lajos Művelődési Ház, Budapest (Szürenon)
- 1970: Poznan – Lódz – Szczecin (Magyar Művészek)
Műegyetem, „R” Klub, Budapest
- 1970–73: Balatonboglár, Kápolna Tárlat
- 1971: Egyetemi Színpad, Budapest
Pécs (Országos Kisplasztikai Biennálé)
- 1973: Budapest (Lépcsőház)
Műegyetem, E-épület, Budapest
- 1975: Pest megyei Művelődési Központ és Könyvtár, Szentendre
- 1976: Vegyipari Egyetem, Veszprém (Tér – jel – forma)

SZÜRENON SZÜRENON

ILYÉS ISTVÁN

1939, ROZSÁLY

BUDAKESZI, JÓZSEF ATTILA U. 67. 2092

Vászonra festett plasztikus képei, áttört fareliefjei és gondosan kimunkált absztrakt (szürreális) faszobrai eredendő plasztikai tehetségre vallanak. Művészete érintkezik a népművészettel, annak legősibb rétegével, amelyben az archetipikus formák még salangmentesen jelentek meg. Ismert kifejezéssel „organikus” művészetet csinál, az elemi formai eszközök (tagoltság, ritmus, belső és külső forma stb.) felhasználásával, az ember ősi, s ma sem avuló élményeit faragja fába ízig-vérig korszerű plasztikai nyelven. A munka számára alapvető életműködés, a kialakítandó formát előzetes vázlat nélkül, gyakorta sok-sok hónap folytonosan szított belső ösztönzése nyomán faragja meg. Újabb munkái a korábbiaknál kifejezőbb és erőteljesebb megnyilatkozásai az organikus kibomlásában veszélyeztetett ember védelmet kereső gesztusának.

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSAI:

1958: Nemzetközi Vasutas Kiállítás, München

1969: **Kassák Lajos Művelődési Ház, Budapest (Szürenon)**

1970: Műegyetem, „R” Klub, Budapest

1970–71: Balatonboglár, Kápolna

1971: Egyetemi Színpad, Budapest
TIT Stúdió, Budapest

1976: Vegyipari Egyetem, Veszprém (Tér – jel – forma)
Budakeszi, Tanácsház

1977: Debrecen–Szolnok–Budapest (Népművészet – kortárs művészet)

SZÜRENON SZÜRENON

PAPP OSZKÁR

1925, BUDAPEST

BUDAPEST, PASARÉTI ÚT 74. 1026

1960 körül alakítja ki azt a sajátos világszemléletet, melyet képeiben főként absztrakt-szürrealis formanyelven szólaltat meg. Egymást követő sorozatai (*Növény-kristály*, 1960; *Növény-metamorfózis*, 1961-től; *Egregórák*, 1961; *Jégvirágok*, 1963–65 stb.) kristály- és növényformációk, s az emberi alak elvonatkoztatásai, szabad kombinációi. Munkái voltaképpen a modern technikák és törekvések jegyében álló formai meditációk, melyek a fenti formatípusok alkalmazásával az emberi psziché különböző állapotait is felölelik (*Fejek*, 1961-től). E meditatív jellegű formai világkép mitologikus vonatkozásokat is mutat (*Egregórák*, *Kis mitológia*, 1961-től). Részben a fentiek jellemzik a 70-es években készített tűzzománcait és különböző tárgyak, tárgymontázsok, növények lenyomatainak felhasználásával készült ún. zománcrottázsait. Készített érmekeket, plaketteket, számos kötetet illusztrált, elsősorban Krúdy munkáit, a *Fejek* sorozat alapján animációs film készült (*Az arcok mögött*, 1971).

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI:

- 1953: Fényes Adolf Terem, Budapest
- 1964: Valóság szerkesztősége, Budapest
- 1965: Bercsényi Klub, Budapest
- 1966: Visegrád
- 1967: Dürer Terem, Budapest
- 1968: Csokonai Klub, Debrecen
- 1969: Építők Műszaki Klubja, Budapest
- 1970: KERTI kultúrterem, Budapest
Csepel Galéria, Budapest
- 1971: Vácrátót
- 1972: Galleri Konstcentrum, Uppsala
- 1973: Építők Műszaki Klubja, Budapest
- 1975: Fényes Adolf Terem, Budapest
- 1977: Kassák Lajos Művelődési Ház, Budapest
- 1978: Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
- 1979: Templommúzeum, Tokaj

FONTOSABB CSOPORTKIÁLLÍTÁSAI:

- 1946: Bartók Kultúrház, Budapest
- 1947: Budapest és Prága (VIT-kiállítás)
- 1948: Fővárosi Képtár, Budapest
- 1968: Bonyhád (Zománcszimpozion)
Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest (Krúdy illusztrátorai)

SZÜRENON SZÜRENON

PRUTKAY PÉTER

1947, BUDEPEST

BUDAPEST, MARTINELLI TÉR 4. 1052

Egyik legnyitottabb szemű grafikusunk. Nem bénítja sem a múlt művészi öröksége, sem a jelen stilisztikai mellékutakra – és mellébeszélésre – csábító formai rutinja. Társadalmi életünk visszasságait veszi célba, minden egyes lapja, sorozata gondolati és megoldásbeli telitalálat. Negatív tapasztalatait hol a nyílt állásfoglalás, hol a burkolt szókimondás formai mezébe öltözteti. A 70-es évek elején még szürrealisztikus, az eredeti motívumokat elváltoztató módon, majd a motívumok és a valóságból kölcsönzött anyag, sőt a fotó másítás nélküli felhasználásával, felsoroztatásával, ami a gondolatosság fokozottabb előtérbe nyomulását vonta maga után. Sokszorosított grafikáinak gondolatossága szerencsésen párosul az iróniával és a rezignációval, s talán ebből fakad egyik legsajátosabb vonása, a paradoxon iránti erős hajlama. Kifogyhatatlannak tűnő ötletgazdagsága, amely minden esetben a vizuális-fogalmi jelentés szolgálatában áll, társadalmi aktualitásának egyik alapvető forrása.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI:

- 1974: Józsefvárosi Kiállítóterem, Budapest
- 1976: Stúdió Galéria, Budapest
- 1977: Galerie Umwelt, Stuttgart
- 1979: Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSAI:

- 1969: Kassák Lajos Művelődési Ház, Budapest (Szürenon)**
- 1971: Balatonboglár, Kápolna Tárlat
ELTE Eötvös Klub, Budapest
Budapest (Szocialista országok sci-fi kongresszusa)
- 1972: Trieszt (II. Congresso Europeo de Sci-Fi)
Fórum Galéria, Novi Sad (Magyar művészek)
- 1973: Galerie Umwelt, Stuttgart
Műszaki Egyetem, Budapest (Kopernikusz emlékkiállítás)
VII. Miskolci Grafikai Biennálé
- 1974: Spanyolország (Nemzetközi Grafikai Biennálé)
Frechen (3. Internationale Grafik Biennale)
Ernst Múzeum, Budapest (Stúdió '74)
Grenoble (Nemzetközi sci-fi tárlat)
- 1975: Hatvany Lajos Múzeum, Hatvan (Új szerzemények)
Ernst Múzeum, Budapest (Stúdió '75)
Stuttgart (Környezet – konceptuális grafikák)
- 1976: Bradford (International Print Biennale)

S Z Ü R E N O N

Négy egymásra épülő jelentésrétegből áll:

1. Szürrealizmus és nonfiguráció. (Ezek összevonásából keletkezett a szó.)
2. Szürrealizmus – a szürrealizmus tagadása egy olyan belső fejlődés után, melynél a szürrealizmus tapasztalatainak birtokában történik a továbblépés.
A szürrealizmus itt már csak múlt, megjárt állomás.
3. Szürreális telítettségű nonfiguráció – olyan nem ábrázoló festészet, amelynek atmoszférája szürreális, amely tudatosan vállalja a formák asszociációs gazdagságát.
4. Sur et non (Szürenon) „felett” és „tagad”
A „hivatalos” és a „divatos” irányzatokból következő destrukció tagadása.
A nyitottság további megőrzése, egy független emberi kutatómód vállalása.
Az ITT és MOST elfogadása.

A SZÜRENON számára az utolsó évtizedek művészeti áramlatai közül azok jelenthették a további inspirációt, amelyek egy szürrealizmust megjárt attitűddel, ha la-
zán is, összekapcsolhatók: az informel, a pop arte, az arte povera, conceptuel art,
mobil art stb. Hiszen a SZÜRENON zárt ideológia helyett inkább egy sajátos bel-
ső utat, ennek modelljét segítette kialakítani a továbblépéshez. Így a személyes és
individuális jegyek nem lúgozódtak ki művészetideológiai megfontolások miatt.

1969.

Tíz évvel ezelőtt egy tizennégy tagú művészcsoport Szüreenon elnevezéssel ugyan-ezen a helyen, a Kassák Lajos Művelődési Házban mutatta be újabb munkáit. Az elnevezés a kiállítás szervezőjétől, Csáji Attilától eredt, s elsődleges értelemben a szürrealizmus és a nonfiguráció kapcsolatára utalt. A laza csoportosulás, néhány, egymással szorosabb kapcsolatban álló művészre épült (Csáji, Csutoros, Haraszty, Pauer, Prutkay, Papp, Ilyés, Türk), akik többször kiállítottak közösen. Valamennyien egyetértettek azonban „egy szellemi nyitottság és frissesség vállalásában, abban az igényben, hogy az emberi lét jellegzetesen e századi átéléséből, szellemi problémáiból fakadó formavilágot kell létrehozni, valamint abban is, hogy mindebből kiiktathatatlan a második világháború utáni évtizedek avantgarde irányzatainak formavilága, kutatása” (Csáji Attila).

Ha akkortájt a tágran értelmezhető szürrealizmus és a nem kevésbé formális értelmű absztrakció teremtett is egyfajta kapcsolatot a kiállító művészek és a művek között, évek során e megjelölés egyre kevésbé volt alkalmazható az akkorj csoportosulás egészére. Változatlanul jellemezte azonban őket az automatikusan továbbelő „hivatalos és a divatos irányzatok destrukciójának tagadása, a nyitottság további megőrzése, egy független emberi kutatási mód vállalása”, s nem utolsósorban „az itt és most elfogadása”, ami ugyancsak az eredeti elnevezésből, annak egy további értelmezéséből eredt. Ugyanakkor a csoport tagjai közül többen a kifejezetten jel-szerű tömörségű kép- és plasztikai fogalmazást, illetve a (konceptuális, szeriális) fotó alkalmazását tették magukévá.

Igy e kiállítás elsősorban a tíz év alatt bejárt utak összegezése, részben tehát azáltal, hogy a korábbi eredményeken való túllépést s az időközben felmerült problémák merőben újfajta megoldását szemlélteti, részben pedig azáltal – ami nem kevésbé reveláló értékű –, hogy a korábbi eredményeket az újabb munkákba szervesen beépítve és törésmentesen továbbfejlesztve mutatja. Nehéz lenne eldönteni, legalábbis hosszabb távon gondolkodva, hogy a kétfajta megnyilatkozás közül melyiket tekinthetjük elsődlegesnek.

Tíz évvel ezelőtt sem volt kétséges, hogy a csoportosulás tagjai a hatvanas évek elején-közepén újraformálódó magyar művészet jelentős, sajátos hangvételű és színezetű képviselői, akik a külföldi és a hazai úttörő kezdeményezésekről csupán részben informálódva vállalkoztak arra, hogy azon időszak gondolati-vizuális problémáit újszerű módon értelmezzék, tekintet nélkül arra, hogy tevékenységük széles körű elfogadásra talál-e vagy sem. E magatartásnak ma is természetesen csak a művek szerezhetnek érvényt, kellő megbecsülést, s e művek, az itt láthatók és a továbbiak így válhatnak érdemessé arra, hogy esetleges kritikai élük ellenére nyíltan a magunkénak tekintsük, hiszen élményanyagukban, problémafelvetésükben, jelentésszférájukban ide, itt gyökereznek, hozzánk szólnak.

A katalógusban szereplő képek jegyzéke:

Bocz Gyula: Spirál, 1971—72. Szürke mészkő,
263x142x136 cm

Csáji Attila: Malomromok a Neckar partján, 1975.
Vegyes technika, 120x100 cm

Csutoros Sándor: Indulat, történet – keretben, Bronzvörös
rézlemez, 50x50 cm.

Haraszty István: Mobil

Haris László: Föld, 1979. (A Magyar Avantgarde Művészet Múzeuma tulajdonában)

Ilyés István: A pásztor kunyhója, 1978—79. Fa, m.: 120 cm

Karátson Gábor: Borg le akarja győzni a Monte Carló-i rémet, 1977—78. Fára ragasztott vászon, tempera, olaj, 52,8x57,5 cm.

Lantos Ferenc: Grafika, 1979. Tus, papír, 120x200 mm.

Papp Oszkár: Ritmus szürkén, (A „Növény-metamorfózis” c. sorozatból,) 1970. Műanyag, homok, fémfesték, csi-szolóvászon, 24x30 cm.

Pauer Gyula: Pszeudó

Prutkay Péter: Ablak I.

Türk Péter: Az utca I—II. Vizuális általánosítás 25 db, utcarészletet ábrázoló fénykép egyesítésével, illetve „össz-szeszövésével”, 1978—79.

Veress Pál: Maszk és lány, 1974. Assemblage

(A fotókat Barnaföldi Gábor, Haris László, Gulyás Gyula, Szabó Mihály, Szelényi Károly készítette.)

bocz gyula
csáji attila

csutoros sándor

haraszty istván

haris lászló

ilyés istván

karátson gábor

lantos ferenc

papp oszkár

pauer gyula

prutkay péter

türk péter

veres pál

veres pál

türk péter

prutkay péter

pauer gyula

papp oszkár

lantos ferenc

karátson gábor

ilyés istván

haris lászló

haraszty istván

csutoros sándor

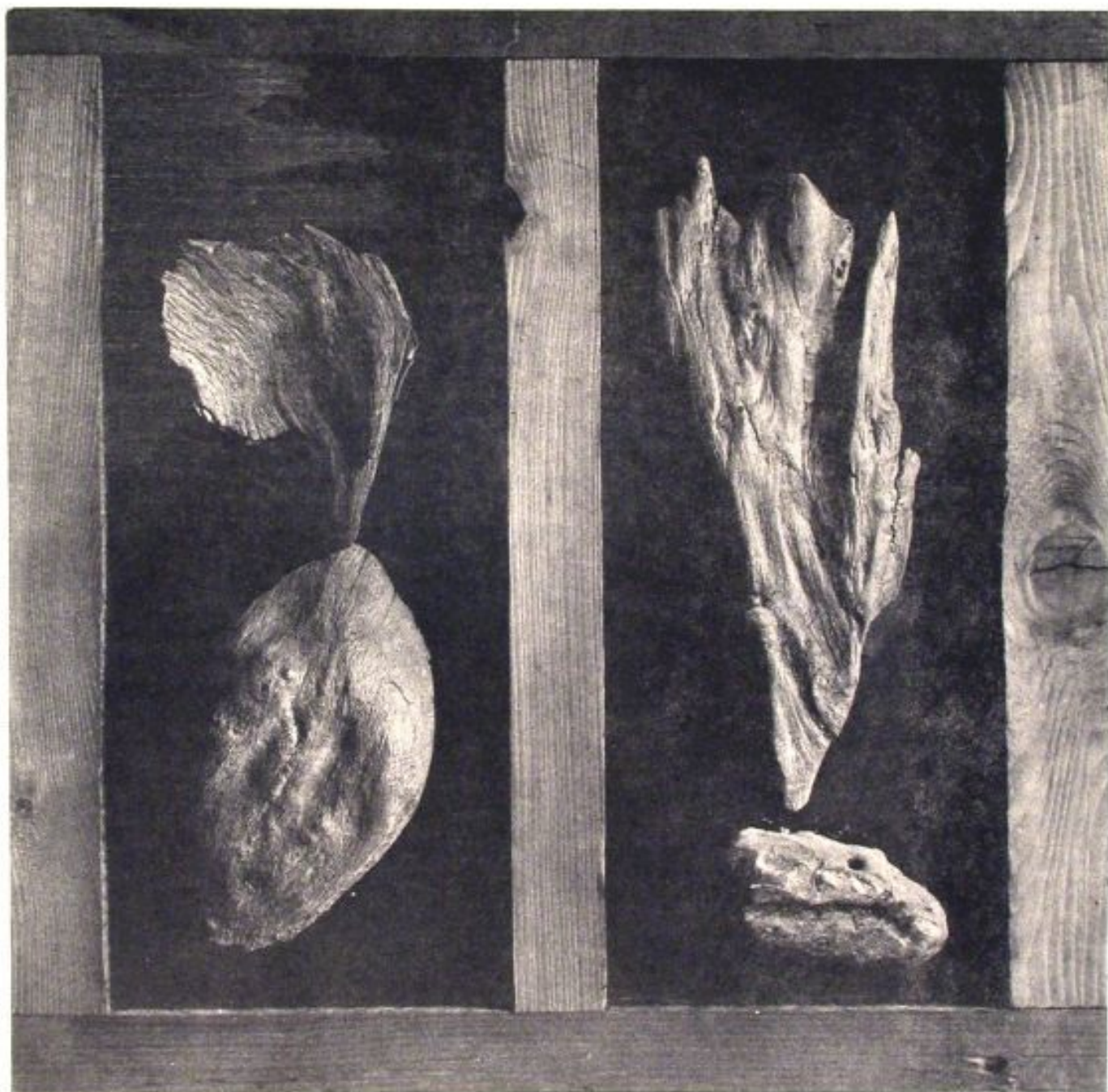
csáji attila

bocz gyula

Vasari nem ismert tolvajnyelvet, olyan egyszerűen írt a reneszánsz mesterek munkáiról, ahogy az asztalos cég mesterei beszélgethettek egy „remek”-ről, több szakkifejezésre nem volt szüksége, mint nekik. Tehát eszközök, eljárások közismert neveit használta csupán, melyek ugyanazt jelentették Firenzében, mint Velencében, ugyanazt a művészt és a megrendelőnek. Nem is számítana ma műértőnek; művész és közönség kapcsolatának elüzletiesedése óta a műértő személyi igazolványa a tolvajnyelv, olyan szótár és grammatika, melynek nincs egyezményes jelentése, nincs világos értelme. A műértő ennek az üzleti kapcsolatnak a piócája, tömör phalanxot igyekszik alkotni a művész és közönség között, nehogy megértsék egymást. Nehéz lenne eldönteni, melyik félnek árt többet. A művészt munkája örömétől fosztja meg, a tegnapi divat ideáljait akasztja képre-szoborra, kísérletet sem tesz egyéniségének, újdonságának megértésére; a nézőt terrorisztikus szóáradattal hallgattatja el, nehogy úgy feleljen a mű kérdéseire, mintha egy ember szólt volna hozzá.

Pedig a művészi alkotás ma is, minden uniformizálódás ellenére is: egy életrajz fejezete. Személyes vallomás, a személyesség teszi hitelessé, a vallomásszerűség érvényessé. Persze, része egy tágabb szellemi közösségnek is, mozgalomnak, irányzatnak, s minél engedelmesebben olvad bele, annál jelentéktelenebb része. Egymással párhuzamos, egymást keresztező művészeti törekvések divatját éljük, melyekben a karaktert adó technikák, eljárások, látásmódokon kívül, néhány közös vonás is felfedezhető; ezeket nyilvánvalóan nem a mozgalmak parancsolják az időnek, hanem az idő a mozgalomnak. A szép már nem kulcsszó, legalábbis a görög, reneszánsz tradíció értelmében nem. A mai kép, szobor nemcsak szép, de művészi sem akar többé lenni. Szabadulni akar ettől az ellenszenves diktatúrától, mely rangsorolta a dolgokat, a természet és a teremtett világ tárgyait éppúgy, mint kapcsolatukat az emberrel, a megvetettség bélyegét sütve a hétköznapra. A művészi diktatúrájával küzdő művészet hétköznapi akar lenni.

Papp Oszkár és Csutoros Sándor képei között ez a közösség fedezhető fel, hiszen a tömegkommunikáció eszközei terjesztette világkép éppoly része – s nem rangtalnabb része – az emberi világnak, mint az organikus világ formái; s formát teremtő mozgásai. Figyelmet érdemel a rokonság, de még több figyelmet a különbözőség. A közöset vidáman táncolja körül a műértő, komoran definiálja a tolvajnyelvet, de az egyéni felfedezése a nézőre vár. Ez a felfedezés teszi alkotótársává, ez ad neki örömet, ha nem engedi, hogy egy „esztéta” kiragadja markából, s gyorsan meghámozza neki. A felfedezéshez nem okvetlenül kellene szavak; van mű, mely szóra bír, van, mely némává tesz. Csak annyi bátorság kell hozzá, hogy ki merje mondani a maga szavait, ha erre készíti a kép, s merjen néma maradni – amit az ún. szakértő sosem merne megkockáztatni. A művész ért ebből a hangsúllyal teli némaságból.

Veress Pál: Maszk és lónc

szürenon

A katalógusban szereplő képek jegyzéke:

Bocz Gyula: Spirál, 1971—72. Szürke mészkő,
263x142x136 cm

Csáji Attila: Malomromok a Neckar partján, 1975.
Vegyes technika, 120x100 cm

Csutoros Sándor: Indulat, történet – keretben, Bronzvörös
rézlemez, 50x50 cm.

Haraszty István: Mobil

Haris László: Föld, 1979. (A Magyar Avantgarde Művé-
szet Múzeuma tulajdonában)

Ilyés István: A pásztor kunyhója, 1978—79. Fa, m.: 120 cm

Karátson Gábor: Borq le akarja győzni a Monte Carló-i
rémet, 1977—78. Fára ragasztott vászon, tempera, olaj,
52,8x57,5 cm.

Lantos Ferenc: Grafika, 1979. Tus, papír, 120x200 mm.

Papp Oszkár: Ritmus szürkén, (A „Növény-metamorfózis”
c. sorozatból,) 1970. Műanyag, homok, fémpasték, csi-
szalóvászon, 24x30 cm.

Pauer Gyula: Pseudó

Prutkay Péter: Ablak I.

Türk Péter: Az utca I—II. Vizuális általánosítás 25 db,
utcarészletet ábrázoló fénykép egyesítésével, illetve „össz-
szeszövéssel”, 1978—79.

Veress Pál: Maszk és lány, 1974. Assemblage

(A fotókat Barnaföldi Gábor, Haris László, Gulyás Gyula,
Szabó Mihály, Szelényi Károly készítette.)

SZÜRENON SZÜRENON

S Z Ü R E N O N

Négy egymásra épülő jelentésrétegből áll:

1. Szürrealizmus és nonfiguráció. (Ezek összevonásából keletkezett a szó.)
2. Szürrealizmus – a szürrealizmus tagadása egy olyan belső fejlődés után, melynél a szürrealizmus tapasztalatainak birtokában történik a továbblépés.
A szürrealizmus itt már csak múlt, megjárt állomás.
3. Szürreális telítettségű nonfiguráció – olyan nem ábrázoló festészet, amelynek atmoszférája szürreális, amely tudatosan vállalja a formák asszociációs gazdagságát.
4. Sur et non (Szürenon) „felett” és „tagad”
A „hivatalos” és a „divatos” irányzatokból következő destrukció tagadása.
A nyitottság további megőrzése, egy független emberi kutatómód vállalása.
Az ITT és MOST elfogadása.

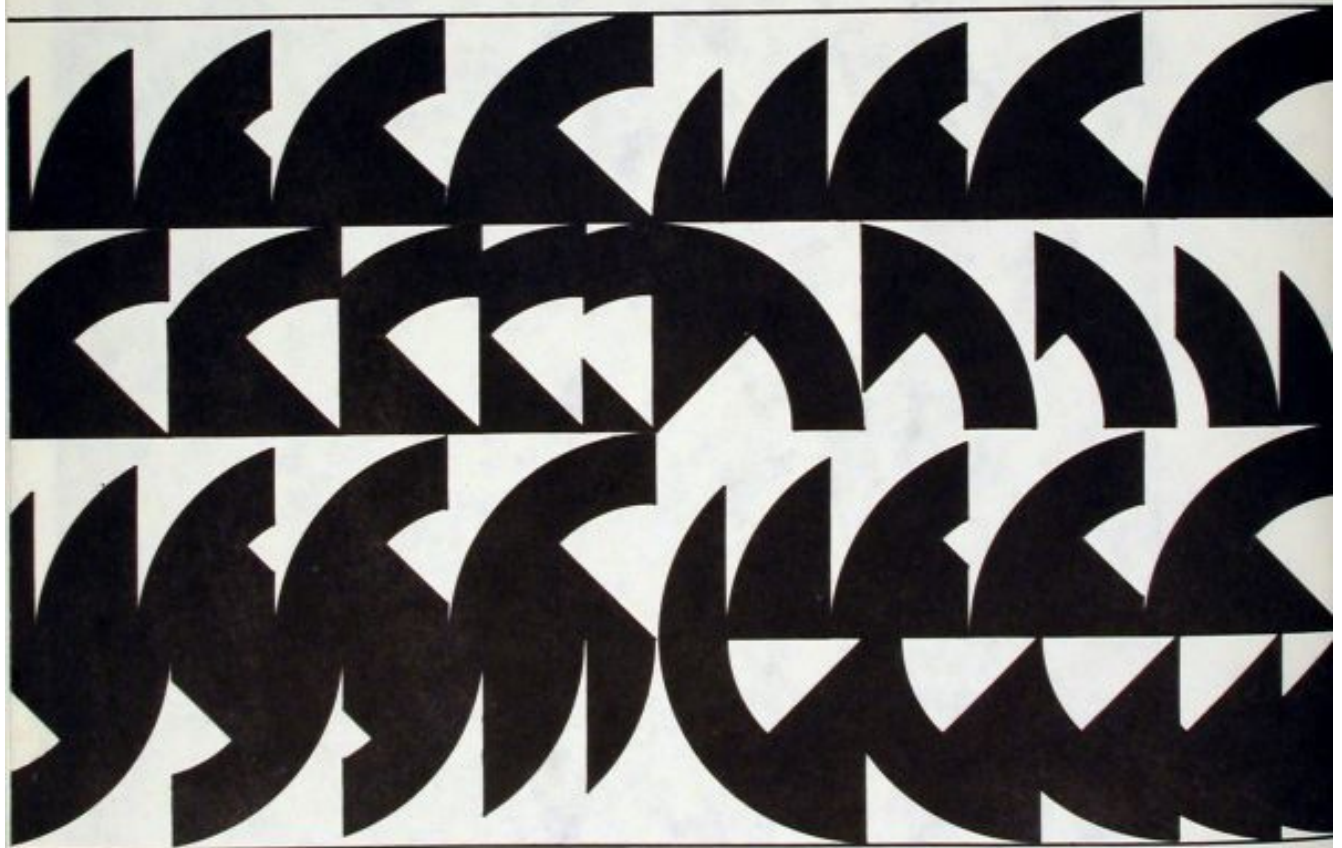
A SZÜRENON számára az utolsó évtizedek művészeti áramlatai közül azok jelenthették a további inspirációt, amelyek egy szürrealizmust megjárt attitűddel, ha lazán is, összekapcsolhatók: az informel, a pop arte, az arte povera, konceptuel art, mobil art stb. Hiszen a SZÜRENON zárt ideológia helyett inkább egy sajátos belső utat, ennek modelljét segítette kialakítani a továbblépéshez. Így a személyes és individuális jegyek nem lúgozódtak ki művészetideológiai megfontolások miatt.

ESZTEROM

ESZTEROM

Működéséről és fejlődéséről
1. A község története
2. A község gazdasági és kulturális életéről
3. A község természeti viszonyairól
4. A község közneveléséről
5. A község egészségügyi viszonyairól
6. A község szociális viszonyairól
7. A község gazdasági viszonyairól
8. A község kulturális viszonyairól
9. A község sportéletéről
10. A község közlekedéséről
11. A község környezetvédelmi viszonyairól
12. A község társadalmi viszonyairól
13. A község gazdasági viszonyairól
14. A község kulturális viszonyairól
15. A község sportéletéről
16. A község közlekedéséről
17. A község környezetvédelmi viszonyairól
18. A község társadalmi viszonyairól

F. k.: Reszler Ernesztin
XIV. ker. Művelődési Ház
1000 pld.
Szerkesztette: Mezei Ottó
Grafika: Csáji Attila
Nyomda Zalaegerszeg 79 3618

Lantos Ferenc: Grafika

szürenon

[Redacted area]

II. KÖZLEKEDÉSEK ÉS A KÖZLEKEDÉSI ESZKÖZÖK SZÁMÁRA

Név PAUER GYULA

Miternem BUDAPEST XVIII. KESZŐCE U. 3.

Születési év 1841.

Kiállítások felsorolása

szüreneon

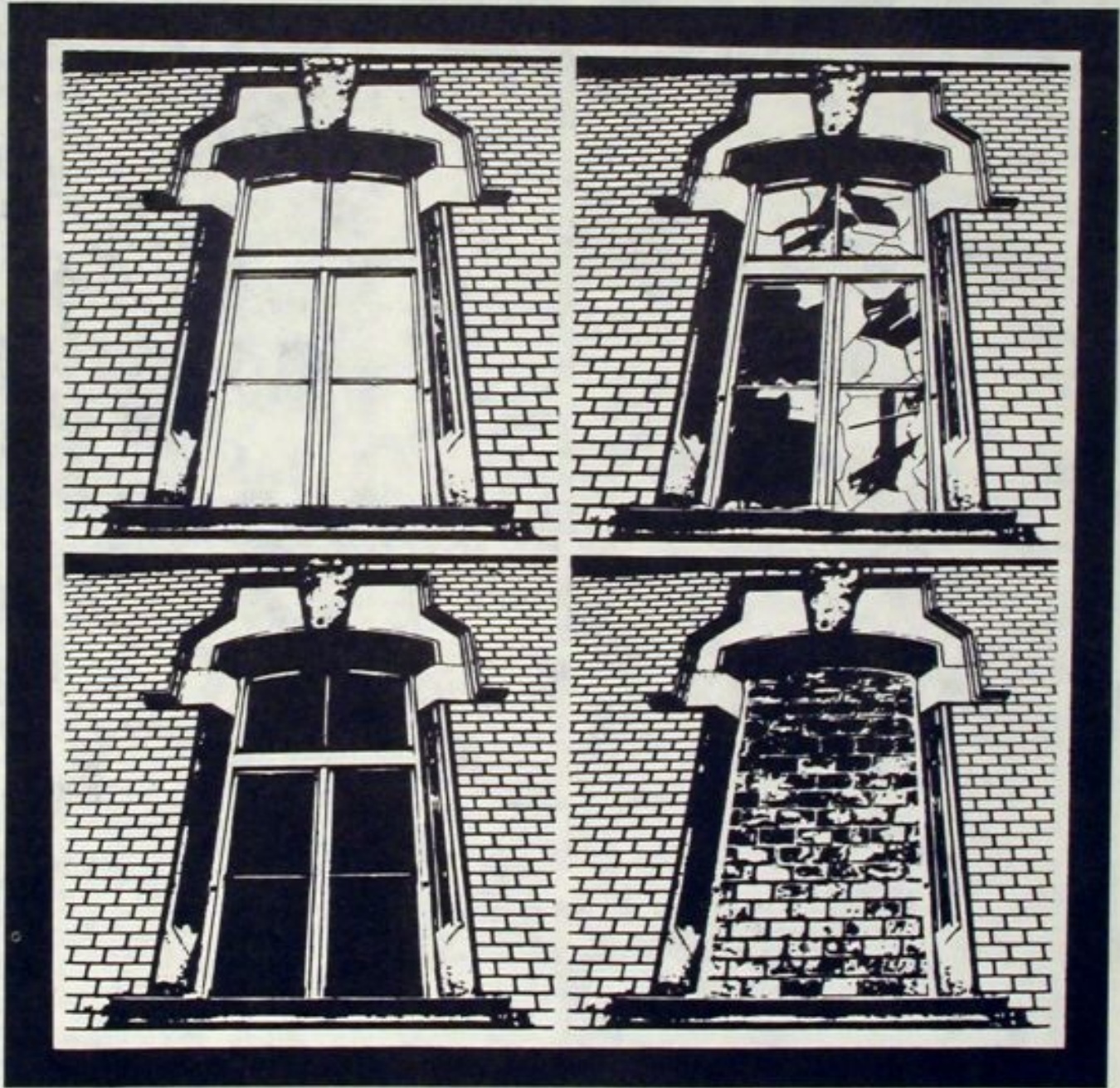
Pauer Gyula: Pseudó

szüreneon

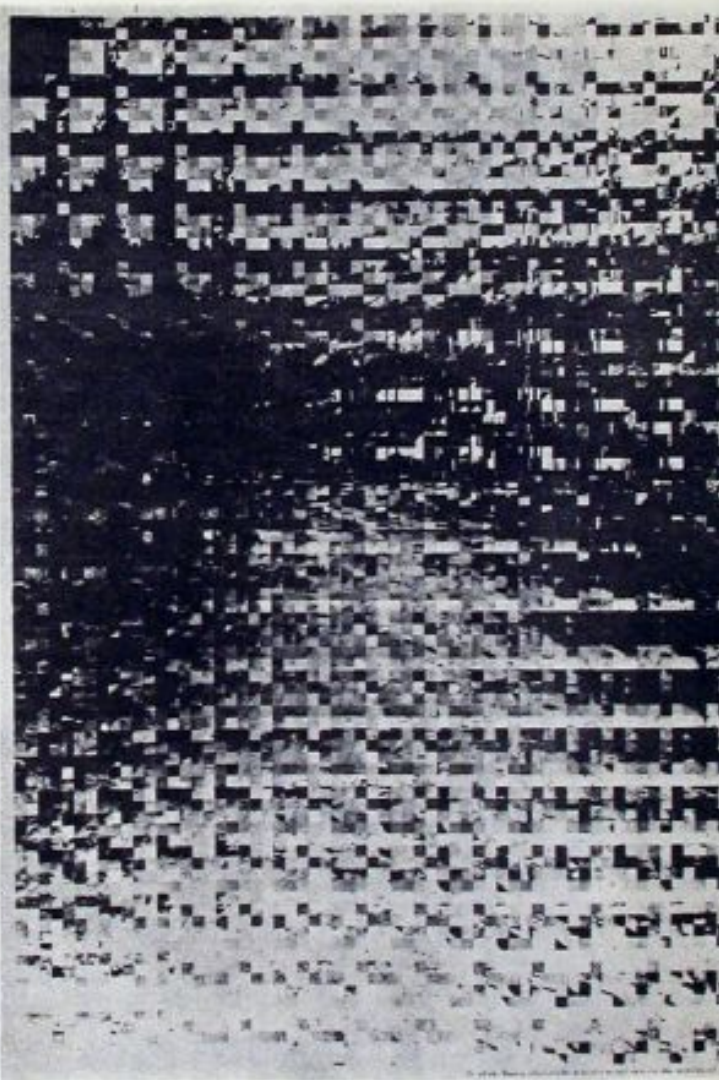
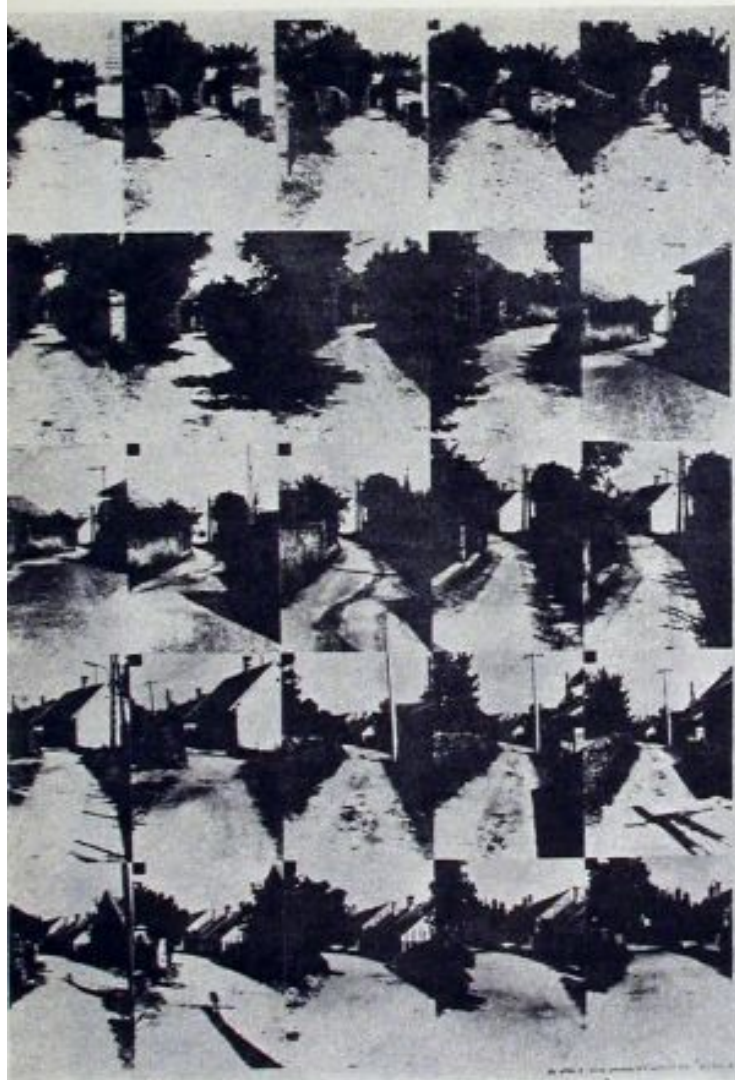
Papp Oszkár: Ritmus szürkén

szüenon

Pruttkay Péter: Ablak I.

szürenon

Türk Péter: Az utca

szürenon

76.02.10.	Ieltári szám	Helye: Magyar Avantgard Művészet Múzeum	osztály
Műtárgy címe és tárgya:	Föld		Anyag: fotópapír
Művész neve és kora:	Haris László	XX. sz.	Méret: $\phi 12756$ Kw
Leírás:	<p>A fénykép helyettesítheti a valóságot. Ennek tudatában első útutazásom alkalmával lefényképeztem a Földet minden oldalról. A negatívokat gondosan kidolgoztam, majd a képeket felvagyítottam az eredeti méretre, egy 12756,8 km átmérőjű geoid felületére. Épp időben. Egy túlméretezett nukleáris kísérlet nem sokkal később felvobbantotta a Földet. A fénykép akkor már készen volt. Haris László 1979.</p>		
Szerzés:	Érték	$2,55 \cdot 10^{20}$ Ft	
Származás:			
Allapot:	vagyált	Fénykép száma:	Lemez száma:
Redelom/hállapon pótlapon/ Kulcsos/Érték	*Az ár megállapítása a 7/1970 (VI. 24) MM n. rendelet alapján		

Haris László: Föld

szürenon

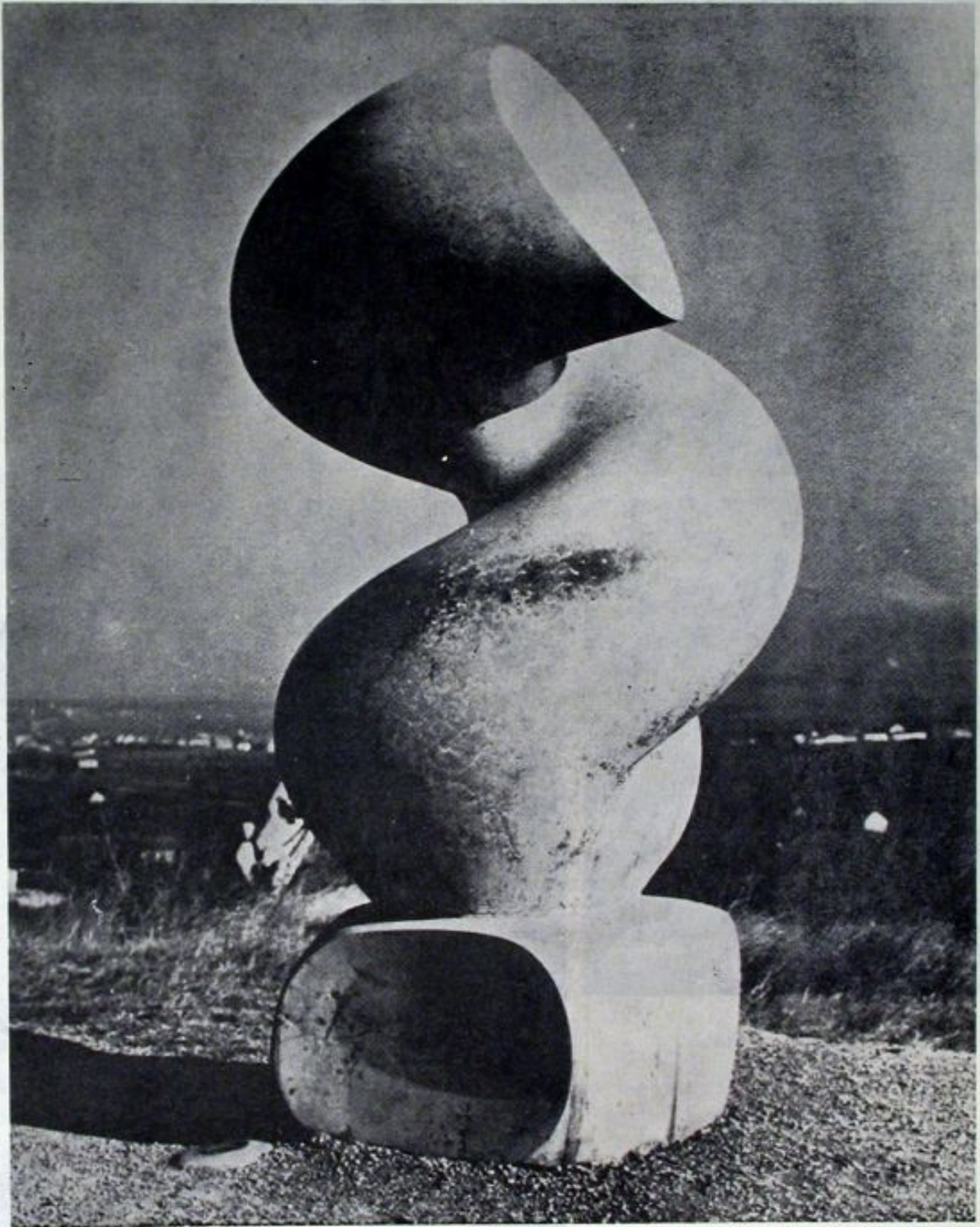
Ilyés István: A pásztor kunyhója

szürenon

Karátson G.: Borg le akarja győzni a Montecarló-i rémet

szürenon

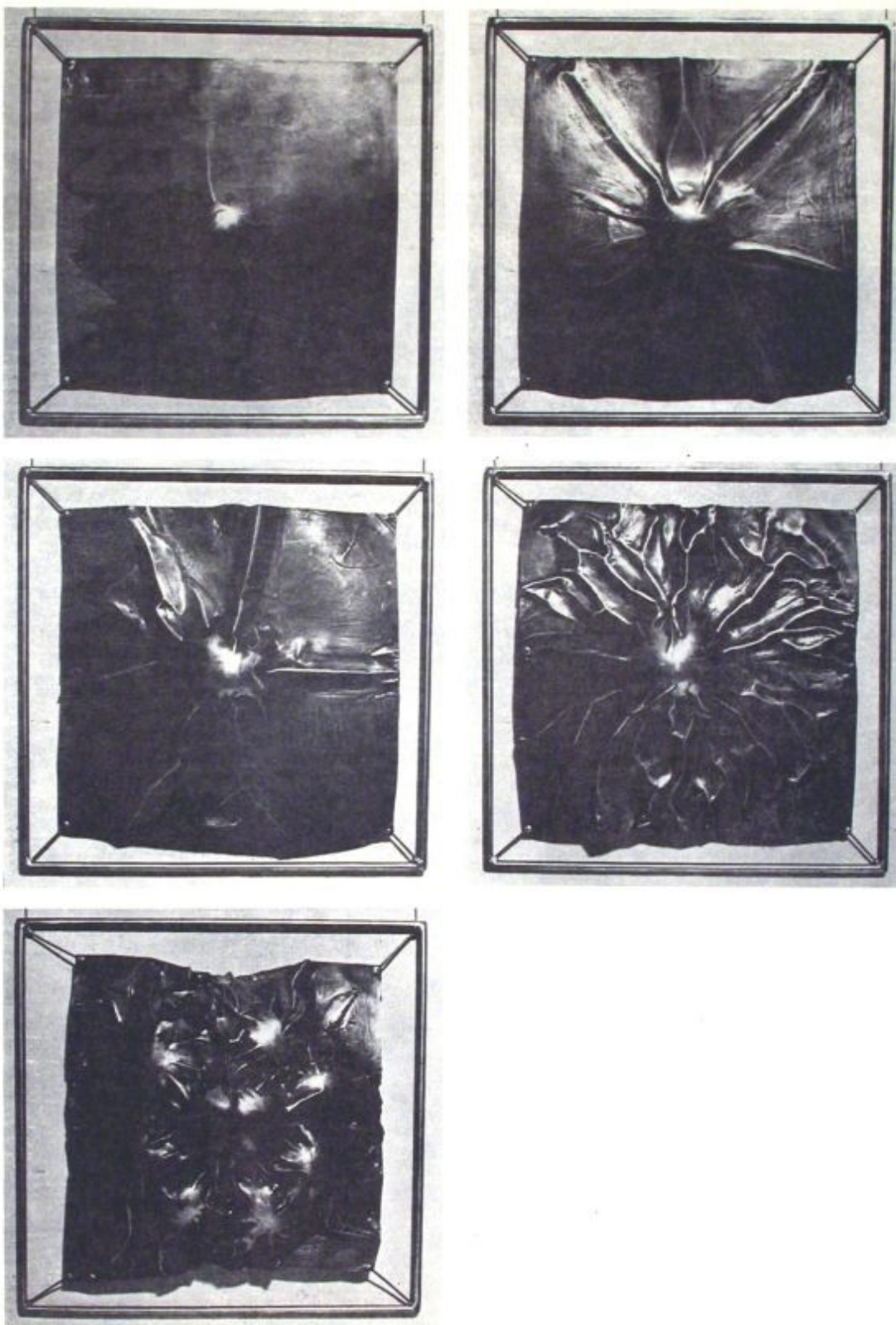
Bocz Gyula: Spirál

szürenon

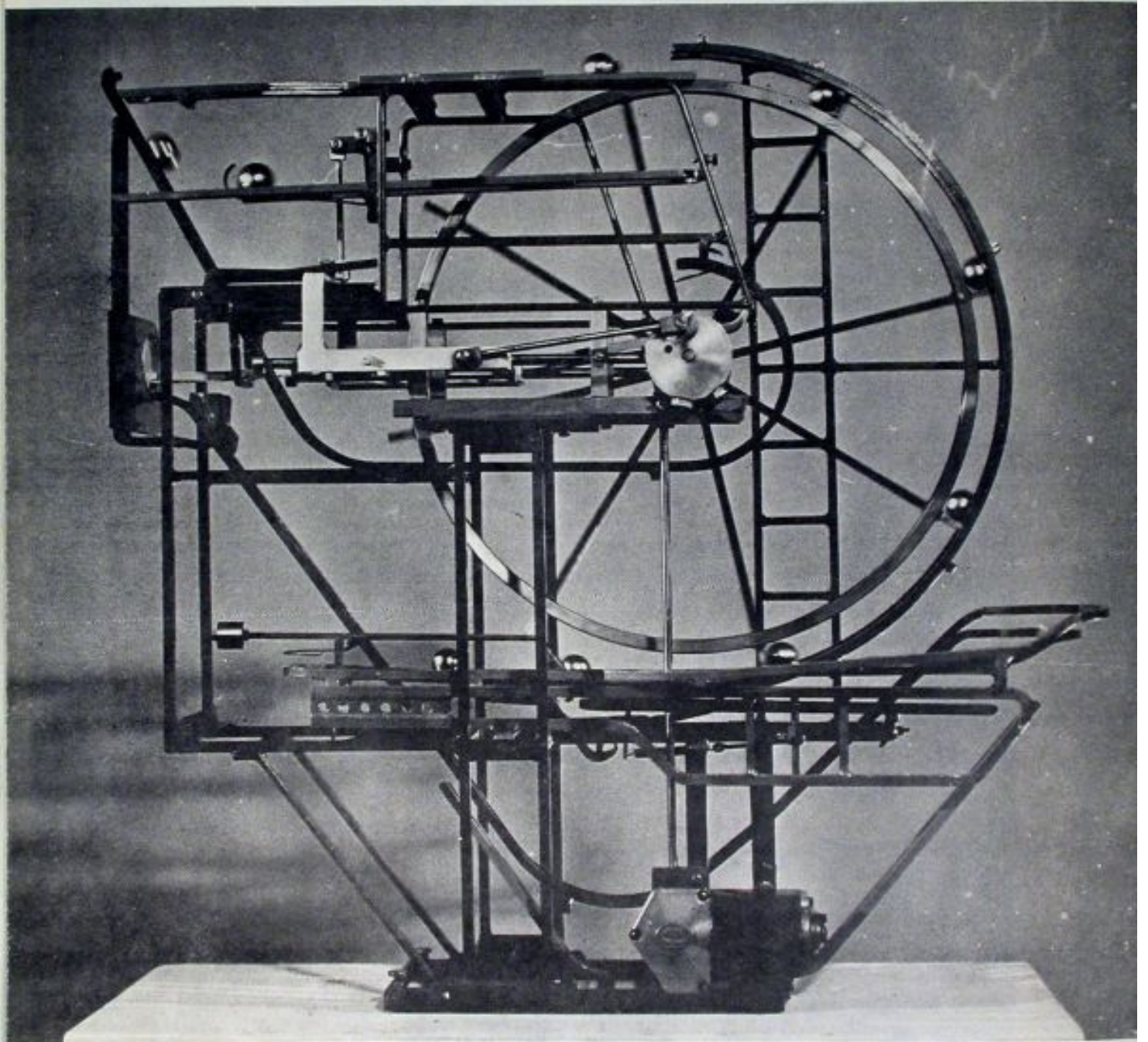
Csáji Attila: Malomromok a Neckar partján

szürenon

Csutoros Sándor: Indulat, történet – keretben

szürenon

Haraszty István: Mobil

szürenon

SZÜRENON SZÜRENON

Krakkó (6. Nemzetközi Grafikai Biennálé)
Frechen (4. Nemzetközi Grafikai Biennálé)
A-Hum Galéria, Gifu (Japán)
Janus Pannonius Múzeum, Pécs (Modern Magyar Grafika)
Vegyipari Egyetem, Veszprém (Tér-jel-forma)
Műcsarnok, Budapest (Stúdió '76)

1977: István Király Múzeum, Székesfehérvár (Stúdió '77)

Szegedi Nyári Tárlat
Duisburg (Magyar hetek)
Galerie Lometsch, Kassel
Stuttgart (Grafiken und Fotos. von jungen Künstler)

1978: Magyar Nemzeti Galéria, Budapest (Stúdió '78)

Moszkva (Mai magyar grafika és kispasztika)
Krakkó (7. Nemzetközi Grafikai Biennálé)
Galéria Radnickog, Novi Sad (A modern magyar grafika)
Győr (Környezetvédelmi kiállítás)

1979: Magyar Nemzeti Galéria (Magyar Grafika '78)

Szegedi Nyári Tárlat
Isztambul (Magyar hetek)
Ljubljana (13. International Biennial of Graphic Art)

SZÜRENON SZÜRENON

TURK PÉTER

1943, BUDAPEST

BUDAPEST, SOLYMÁR U. 6. IX. 50. 1032

Újabb, a konceptuális fotóval kapcsolatos munkájáról a következőképpen számol be: „A látás természetén való gondolkodás új szempontokat, más potenciális helyzetet teremthet az átélésben és a formai gondolkodásban. Olyan egyszerű meghatározottságok, mint: minden dolog nem látszik s ugyanakkor egyszerre több dolgot van alkalmunk látni, vagy hogy figyelmünk összpontosulhat egy dologra – fontos kiindulópontok nemcsak a forma számszerű és minőségi értékelésében, hanem a filozófiai általánosításban és lelki karakterünk megformálódottságában is. A forma megismerését segítő érzékeny pontok 'ingerlésével', megmutatásával szemünket és agyunkat arra kényszeríthetjük, hogy megmutassa saját alkotó módszerét, 'stílusát.'” Ez a cél vezette mellékelt munkájánál is, amely 25, utcarészletet ábrázoló fotóból áll. Ezeket 1x1 cm-es modulokra vágta szét, majd az azonos helyen lévő elemeket 5x5-ös blokkok szerint csoportosította. S az eredmény? „A látás mechanizmusa folytan e blokkok közös tulajdonságai érvényesülnek, létrejön egy általánosított vizuális érték. A vizuális élményben ugyanis, a kép tárgyának jelentésén túl, fontos szerepet játszik maga az általánosítás ténye. Tehát az utca, ahogyan fogalmi értelemben is használjuk, most vizuális értéket kapott.”

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSA:

1974: Egyetemi Színpad, Budapest

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSAI:

1969: Kassák Lajos Művelődési Ház, Budapest (Szürenon)

1970: Műgyetem, R Klub, Budapest

1970–73: Balatonboglár, Kápolna Tárlat

1974: Tihany (Szemiotikai kiállítás)

1974–77: Fialat Művészek Klubja, Budapest (Képvversek, Montázs, Diapályázat, Tavaszai tárlat)

1976: Csók István Képtár, Székesfehérvár (Sorozatművek)

Hatvany Lajos Múzeum, Hatvan (Fotó-művészet)

1977: Amszterdam (Konstruktivische Ungarische Kunst 1912–75)

1978: München, (Konstruktivische Ungarische Kunst 1912–75)

NSZK (Fotó a képzőművészetben)

1979: Józsefvárosi Kiállítóterem, Budapest (Fotogram)

SZÜRENON SZÜRENON

VERESS PÁL

1920, BUDAPEST

BUDAPEST, HATÁRÓR ÚT 13/B. 1122

A jelenkori festészethez a 60-as évek elején-közepén zárkózott fel, a megifjodott magyar művészet nagy lélegzétvételének első pillanataiban. E lépése a nyugat-európai s részben a hazai festészet újabb törekvéseinek tudomásulvételét jelentette, így az absztrakcióba ágyazott szürrealizmusét és a francia *art brut*-ét, melyek elsősorban technikai, formai szempontból hatottak rá felszabadítólag. Legsajátosabb munkái salakreliefnek nevezett plasztikus képei, melyek fűrészpor, cement, plextol, lakk, kokszzhamu és festék(por) vegyítésével készülnek. E durvának tűnő anyag vizuális és plasztikai érzékünkre egyaránt hat, s e színesztézis erejét fokozza, egyes képein, az alakzatok „kettős olvasata”. Salakreliefjei mitoszteremtő törekvés szolgálatában állnak, az idolkok benyomását keltő egyes, kettős és hármas figurák, a táncoló, groteszk mozdulatú alakok azonban – miként azt a „belső forma” alkalmazása mutatja – igazi, benső valójukat leplezendő öltik magukra az ironikusba hajló, archaizáló megjelenést, amely végül is egy eredendően ősi képzetkörnek a mába is átsugárzó jelenlétéről tanúskodik.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI:

- 1948: Fővárosi Népművelési Központ (ma: Fényes Adolf Terem), Budapest
- 1955: Múzeum, Túrkeve
- 1960: Palazetto Rosso, Genova
- 1961: Gheorghiu Dej Hajógyár, Budapest
- 1963: Derkovits Terem, Budapest
- 1965: Galerie de l'Université, Párizs
- 1969: Fényes Adolf Terem, Budapest
- 1971: Ferencvárosi Pincetárlat, Budapest
Erfurt
- 1976: JATE KISZ Klub, Szeged
- 1977: Fényes Adolf Terem, Budapest
- 1978: Műszaki Egyetem, Miskolc
Bartók Béla Művelődési Központ, Szeged
Arany János Művelődési Központ, Tiszakécske
- 1979: Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSAI:

- 1969: **Kassák Lajos Művelődési Ház, Budapest (Szürenon)**
- 1973: Columbia Egyetem, New York
- 1976: Pest megyei Művelődési Központ és Könyvtár, Szentendre
- 1977: Városi Kiállítóterem, Pécs

SZÜRENON SZÜRENON

- 1969: József Attila Művelődési Ház, Budapest
Művelődési Ház, Rákosliget
Kassák Lajos Művelődési Ház, Budapest (Szürenon)
- 1970: Balatonboglár, Kápolna Tárlat
Műegyetem, „R” Klub, Budapest
- 1971: Műcsarnok, Budapest (Új Művek)
TIT Stúdió, Budapest
- 1972: Ifjúsági Tribün (Fórum Galéria), Novi Sad (Újvidék)
- 1973: Columbia Egyetem, New York
Salgótarján (Zománchiennálé)
- 1976: Vegyipari Egyetem, Veszprém (Tér – jel – forma)
Poznan (EUROCON)
Budakeszi Tanácsház
- 1977: Salgótarján (Zománchiennálé)
Partizánmúzeum, Vámosmikola
Városi Kiállítóterem, Pécs
István Király Múzeum, Székesfehérvár (Magyar művészet 1945–49)
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest (Fényes szelek nemzedéke)
- 1978: Műcsarnok, Budapest (Festészet '77)

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI

- 1974: Műcsarnok, Budapest
- 1976: Székesfehérvár, Városi Kiállítóterem
- 1977: Galéria Újvidék, Novi Sad
- 1978: Műcsarnok, Budapest

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSAI

- 1969: József Attila Művelődési Ház, Budapest
- 1970: Balatonboglár, Kápolna Tárlat

SZÜRENON SZÜRENON

PAUER GYULA

1940, BAJA

BUDAPEST, KESZŐCE ENDRE U. 3/B. 1184

Első jelentősebb munkái betűfémből, majd gipszből, illetve zománccal lefújt edényformákból készült absztrakt plasztikák. A megfaragottan merev kő benyomását kelthető, tömör gumiból formált mozgó szobra (1969) megtévesztő hatásával már jelzi későbbi fő érdeklődési körét. Nevét ismertté az ún. pszeudóval tette, ami „illuzionisztikus plaszticitást” jelent, más szóval a pszeudó az a jelenség, amelynél „a sima felület meghazudtolja a hordozó formát” (Beke László). Először „monumentális environmentként” jelenítette meg: összegyűrt, majd lefújt és kisímitott műanyagfóliával a kiállító helyiség falait borította be (1970). Ugyanilyen, a felület eredeti jellegét megmásító benyomást állított elő szürke fémkocka, lassan forgó tárcsa és vékony fémből készült, azonos félgömbök alkalmazásával. A pszeudót felhasználta ironikus célzatú projektjeihez is, sőt az illúziót fokozandó, az eredeti szürke szín mellett a vöröset is alkalmazta. Mint a kaposvári színház színpad- és jelmeztervezője, a pszeudo eljárást bravúrosan alkalmazta színpadterveiben is.

FONTOSABB KIÁLLÍTÁSAI:

- 1968: KFKI KISZ Klub, Budapest
Bonyhád (Zománccsimpozion)
- 1969: **Kassák Lajos Művelődési Ház, Budapest (Szürenon)**
Derkovits Ifjúsági Klub, Budapest
- 1970: József Attila Művelődési Ház, Budapest (egyéni)
Műszaki Egyetem, R Klub, Budapest
- 1971: Villány (Pszeudó relief)
TIT Stúdió, Budapest
Kunsthalle, München
- 1972: Foksal Galéria, Varsó
- 1973: Balatonboglár, Kápolna Tárlat

SZÜRENON SZÜRENON

KARÁTSON GÁBOR

1935, BUDAPEST

BUDAPEST, KRÚDY U. 20. III. 17. 1088

Kleet, a korai Kandinszkijt, Vajdát és Bálintot vallja mestereinek, ösztönzésük korai képein ki is mutatható. Merített gondolati és formai ösztönzést Novalis és Rudolf Steiner munkáiból, Goethe *Szintanából*, az utóbbi kettő később is hatással van festői célkitűzéseire. 1968 és 74 között nagyméretű bibliai és történelmi képeket festett a figuralitást az absztrakcióval ötvöző, zaklatott expresszív stílusban. 1974 körül eszmél rá a civilizáció embert és környezetet károsító következményeire, ami higgadtabb és valóság közelebb képfogalmazásra készteti. Külföldi magazinokból kivágott, extrém jeleneteket rögzítő fotókat fogalmaz át, s e komikus, groteszk vagy az emberi kegyetlenséget ábrázoló helyzeteket, stilizált vonalvezetésű stúdiók felhasználásával, még tovább élezi. Ugyanakkor a jelenetek brutális dokumentatív minőségét kiiktatandó, a képi átfogalmazás vizuális erejét lazurosan felvitt gyengéd színekkel ellensúlyozza. Készített illusztrációkat Goethe *Faustjához*; több, művészeti és művészettörténeti témájú kötet szerzője.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI:

- 1968: Fényes Adolf Terem, Budapest
- 1972: Újságíró Klub, Szeged
- 1975: Művelődési Ház, Kecskemét
- 1977: Művelődési Központ, Nyíregyháza
- 1978: Helikon Galéria, Budapest
- 1979: Kulturális Kapcsolatok Intézete, Budapest

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSAI:

- Stúdió '64, Ernst Múzeum
- Stúdió '66, Ernst Múzeum
- Stúdió '68, Ernst Múzeum
- 1969: Kassák Lajos Művelődési Ház, Budapest (Szürenon)**
- 1970: Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest
- 1974: KFKI Klub, Budapest

SZÜRENON SZÜRENON

LANTOS FERENC

1929, PÉCS

PÉCS, SZALAI U. 8/B. 7622

A 60-as évek elejétől alakítja ki a konstruktív hagyományokra és a Bauhaus szellemű vizuális pedagógiára támaszkodó művészetét, amely motívumaiban a népművészettel is érintkezik. A legkülönbözőbb műfajokban (grafika, sokszorosított grafika, festészet, textil, zománc, kerámia) otthonosan mozog, elméleti és gyakorlati tevékenységének egyik fő célját az építészet, képzőművészet és az iparművészet közötti kapcsolatok megteremtésében látja. Hallatlan bőségű motívumvariációit, jelkombinációit (elsősorban a körét és a négyzetét) a formatan általános szabályai szerint állítja össze, s munkái ilyenképpen a zenei szerkezetekkel is rokonságot mutatnak. *Természet – látás – alkotás* c. sorozata (1972) országosan ismert. Hasonló törekvések szolgálatába állítja pedagógiai tevékenységét, erről írja 1970-ben: „Ahoq az ember előbbre jut az alkotómunkában, úgy kell tökéletesednie a tanítási tevékenységének is.” A hazai (játékos) vizuális pedagógia egyik legkiválóbb képviselője, aki negyedszázados működése alatt több nemzedéket bocsátott szárnyra.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI:

- 1957: Janus Pannonius Múzeum, Pécs
- 1961: Janus Pannonius Múzeum, Pécs
- 1962: Janus Pannonius Múzeum, Pécs
- 1963: Janus Pannonius Múzeum, Pécs
Zrinyi Művelődési Ház, Komló
- 1966: József Attila Művelődési Ház, Pécs
- 1967: Műszaki Egyetem Kollégiuma, Budapest
Járási Könyvtár, Szigetvár
- 1968: Hazafias Népfront, Dunaújváros
- 1970: Technika Háza, Pécs
Helytörténeti Múzeum, Tokaj
- 1971: Janus Pannonius Múzeum, Pécs
- 1973: Művészkлуб, Szeged
Magyar Írók Könyvesboltja, Pécs
- 1974: Járási Könyvtár, Mohács
- 1976: Móra Ferenc Múzeum, Szeged
Városi Kiállító Terem, Pécs
- 1977: Művelődési Központ, Nagykanizsa
Józsefvárosi Kiállítóterem, Budapest

FONTOSABB CSOPORTKIÁLLÍTÁSAI:

- 1952: Janus Pannonius Múzeum, Pécs
- 1954: Műcsarnok, Budapest

SZÜRENON SZÜRENON

- 1958: Csók István Galéria, Székesfehérvár
- 1966: Dürer Terem, Budapest
- 1968: Bonyhád – Pécs (Zománcművészeti kiállítás)
- 1969: Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
Kassák Lajos Művelődési Ház, Budapest (Szürenon)
- 1970: Miskolci Galéria, Miskolc (Pécsi Műhely)
Janus Pannonius Múzeum, Pécs (Mozgás '70)
Balatonboglár, Kápolna Tárlat
Poznan, Lódz, Szczecin (Magyar Művészek kiállítás)
- 1971: Műcsarnok, Budapest (Új Művek)
Senta (Zenta) (Sentai Művésztelepek 20. Tárлата)
Subotica (Szabadka) (Jugoszláviai Művésztelepek Képzőművészeti Találkozója)
- 1972: Technika Háza, Pécs (Pécsi Műhely)
Lahti (Pécsi Grafika)
- 1973: Helytörténeti Múzeum, Tokaj
- 1974: Tihany (Szemiotikai kiállítás)
Kunstverein, Oldenburg (Magyar Művészet '74)
- 1976: Egyetem Galéria, Debrecen (A vázlattól a műig)
Józsefvárosi Kiállítóterem, Budapest (A színes sokszorosítás)
- 1977: Kecskemét (A népművészet szellemében)
Józsefvárosi Kiállítóterem, Budapest (Játékkiállítás)
Egyetem Galéria, Debrecen (Népművészet – kortárs művészet)
- 1978: Hollandia (Magyar Konstruktív Művészet)
- 1979: München (Magyar Konstruktív Művészet)

SZÜRENON SZÜRENON

HARASZTY ISTVÁN

1934, BUDAPEST

BUDAPEST, ÁCHIM ANDRÁS U. 55. 1196

A hazai gépszobrászat legeredetibb képviselője. Amikor tizegynéhány éve első, még „praktikus” funkciójú mozgó tárgyait készítette, sem Tatlin, sem Schöffer munkáit, sem a manierista, illetve a XVIII–XIX. sz.-i agyafúrt gépi szerkezeteket nem ismerte. Azóta félszáznál több, mérnöki szabátossággal megszerkesztett, s mégsem mérnöki eljárással (előzetes tervrajz alapján) készített mobilja tanúsítja páratlan leleményességét, ösztönös konstruktóri tehetségét, amely „a hajdani alkotó szellemű ezermesterek hagyományának örökösévé” avatja. Vannak a klasszikus mobil formai sémái szerint szerkesztett, fényt és mozgást párosító gépszobrai, s vannak olyanok, melyek működésük végiggondolásával fedik fel sajátos értelmüket. Ez – kétségkívül – gyakorta az abszurditásba torkollik, de az értelmetlenség apoteózisa nagyon is az értelemhez szól: a konceptuális objektum társadalmi visszasságokról, manipulációkról, közhelyekről beszélnek, néha élesen, máskor csak érzékeltetve a káros jelenségek mechanizmusát. Valóban, „emberarcú gépek” ezek, a jelenben élő, gondolkodó művész hol ártatlan, hol keserű mosolyra, hol nevetésre készítő megnyilatkozásai.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI:

- 1966: Debrecen
- 1967: József Attila Művelődési Ház, Budapest
Magyar Hajó- és Darugyár, Budapest
- 1969: Ifjú Gárda Művelődési Ház, Budapest
- 1976: Dote Galéria, Debrecen
- 1977: István Király Múzeum, Székesfehérvár

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSAI:

- 1964: Budapest (Pedagógus képzőművészek kiállítása)
- 1969: **Kassák Lajos Művelődési Ház, Budapest (Szürenon)**
- 1970: Poznan – Lódz – Szczecin (Wystawa grupy artystów węgierskich)
Janus Pannonius Múzeum, Pécs (Mozgás '70)
Műcsarnok, Budapest (Új Művek)
- 1970–72: Balatonboglár, Kápolna Tárlat
- 1970: Műegyetem, „R” klub, Budapest
- 1972: Ifjúsági Tribün: (Fórum Galéria) Novi Sad – (Újvidék) (Magyar művészek)
Egyetemi Színpad, Budapest
Fészek Klub, Budapest
- 1973: Műszaki Egyetem, Budapest (Kopernikusz emlékkiállítás)
Károlyi palota, Budapest (A Károlyi alapítvány meghívottai)

SZÜRENON SZÜRENON

- 1973: Buenos Aires (CAYC)
Utrecht (Aspekten van hedendaagse hongaarse konst)
Pécs (Attitüdök)
- 1974: Oldenburg (Ungarische Kunst '74)
- 1975: Bonn (Neue ungarische Konstruktivisten)
Hajdúszoboszló (Mobil '75)
- 1976: Vegyipari Egyetem, Veszprém (Tér – jel – forma)
- 1978: Berlin (8. Freie Berliner Kunstausstellung)
Műcsarnok, Győr (Szobrászat)
- 1979: Csók István Képtár, Székesfehérvár
Firenze (Mai magyar művészet)

SZÜRENON SZÜRENON

HARIS LÁSZLÓ

1943, BUDAPEST

BUDAPEST, MÁTYÁS TÉR 14. 1084

Tíz év óta – miként írja – „a fényképezés lehetőségeinek határterületei” foglalkoztatják. Fotói, fotósorozatai, Csutoros Sándorral és Molnár V. Józseffel közös térszervezési demonstrációi, akciói, a Nagytó számára készített borítói a konceptuális fotó kereteit feszegető problémamegoldások. A valóságos, illetve a géppel rögzíthető vizuális információ határeseteit kutatja: a festményrészletet felnagyítja és – újjáértelmezi, máskor a nagyítás mértékének megsokszorozásával a valóságélem információs értékének szélső pontjára tesz javaslatot, egyszóval minden felmerülő gondolatnak a végére akar járni. Végül is a vizualitás relatívnak bizonyuló minőségei mögött az állandót, a változatlant keresi, akár egyetlen jelnek (fekete zászlónak) a nap járása szerint változó árnyékát vizsgálva, akár egy utcarészletnek 24 órára kiterjedő, három percként megismétlődő lefotózásával, s a fotók tablóba rendezésével. E látszólagos szkepszisnek az emberi megismerésbe, s a vizualizálható gondolatba vetett meggyőződés ad határozott tartást.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI:

- 1970: Hotel Műszaki, Budapest
- 1979: Magyar Nemzeti Galéria klubja, Budapest

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSAI:

- 1969: **Kassák Lajos Művelődési Ház, Budapest (Szürenon)**
- 1970: Műegyetem, „R” Klub, Budapest
- 1970–73: Balatonboglár, Kápolna Tárlat
- 1971: Oroszlánbarlang, Állatkert, Budapest
TIT Stúdió, Budapest
- 1972: Fórum Galéria, Novi Sad (Magyar Művészek)
- 1973: Budapest (Lépcsőház)
Műszaki Egyetem, E-épület, Budapest
- 1974: Egyetemi Színpad, Budapest
- 1975: József Attila Művelődési Központ, Szentendre
- 1976: Budakeszi, Tanácsház
Stuttgart–Vancouver
Poznan (Eurocon '76)
Vegyipari Egyetem, Veszprém (Tér – jel – forma)
Hatvany Lajos Múzeum, Hatvan (Expozíció)
- 1977: Lakásépítő Vállalat, Budapest
- 1978: Novi Sad – Belgrád
- 1979: Bercsényi Klub, Budapest (A Magyar Avantgarde Művészet Múzeuma kiállítása)

SZÜRENON SZÜRENON

CSÁJI ATTILA

1939, SZEPSI

BUDAPEST, KISGOMB U. 30. 1135

Első jelentősebb munkái absztrakt-szürrealis jellegűek, majd a kivételes művész természetességével építi be műveibe az újabb avantgarde törekvések formai eredményeit, a gesztusfestészet, a francia „új realizmus” és a „strukturálisok” technikai, metodikai újításait. A munkáiból sugárzó, hol parázsló, hol fel-felcsapó szenvedély jellemzi az *Üzenet-sor* (*Jelrácok*, 1967-től) plasztikus kalligráfiáit és a *Feketék* (1970-től) monumentális tájait. Ez utóbbiak, melyek merevített faliából, hulladékokból összemontírozott képreliefek, egy önmagát kíméletlen ösztinteséggel feltáró művész vallomásai. Valóságcs emberi problémák, a század égető, megoldatlanságukkal is aktualitásukat hangzóttató sorskérdései feszülnek e túlélesen fogalmazott képi metaforákban. Legújabb munkáiban a rovásírás szabadon formált betűiből teremt jelegyütteseket, melyek festészetének az őskultúrákkal és a népművészettel való kapcsolatát mutatják. Készített rajzokat Ady verseihez (*Ifjú szívekben élek*, 1977), absztrakt plasztikákat és aktuális társadalmi problémákat érintő konceptuális munkákat, fotó felhasználásával.

EGYÉNI KIÁLLÍTÁSAI:

- 1965. Budapest – „Vécsey”
- 1966. Róma – Galleria 88.
- 1967. Fiatal Művészek Klubja
Poznan – Galéria od Nowa
- 1968. Budapest – Fényes Adolf terem
- 1970. Budapest – Műszaki 1000.
- 1971. Budapest – Lengyel Kultúra (Antoni Zydronnal)
- 1976. Budapest – Kassák Klub (Kollázsok és fotográfikák)
- 1977. Debrecen – DOTE Galéria
- 1978. Novi Sad (Újvidék) – Likovni Szalon
Budapest – Nemzeti Galéria
Balassagyarmat – Horváth Endre Galéria

CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSAI:

- 1969. Budapest – Progresszív festők és szobrászok kiállítása
Budapest – Kassák Lajos Művelődési Ház – Szürenon
- 1970. Poznan, Lodz, Gdansk, Szeczin – Modern Magyar Művészet
Budapest – Ernst Múzeum – STÚDIÓ '70.
Debrecen – Déry Múzeum
Zbanszyn – Belsőépítészeti és szobrászati plener I.
Novy Tomisz – Belsőépítészeti és szobrászati kiállítás
Budapest – Műszaki „R” – Az új magyar avantgarde
- 1970–71–72. Balatonboglári Kápolna Tárlat

SZÜRENON SZÜRENON

1971. Koszalin – Galéria B. V. A.
Poznan – Szabadtéri kiállítás a Stary Ryneken
Orvieto – Galeria Maitani
Budapest – Sci-Fi kongresszus
Budapest – STÚDIÓ '71.
Budapest – TIT Anyag és forma
1972. Budapest – Dózsa kiállítás (Műszaki Egyetem)
Trieszt – II. Congresso Europeo de Sci-Fi
Novi Sad (Újvidék) – Forum Galeria Magyar Avantgarde
Debrecen – Déry Múzeum Nyári tárlat
Miskolc – Városi galéria – Film- és képzőművészet
Orvieto – Galeria Maitani – Progreso V.
Szegec – Móra Ferenc Múzeum – Nyári tárlat
1973. Budapest – Kopernikusz kiállítás (Műszaki Egyetem)
Budapest – Károlyi Palota, a Károlyi Alapítvány Kiállítása
Pöstyén (Piestany) – Nemzetközi Szobrászati Szimpozion
Szegec – Móra Ferenc Múzeum – Nyári Tárlat
Utrecht – Thooth Centrum Galeria – Jelenkori magyar művészet
Budapest – Ernst Múzeum STÚDIÓ '73.
Stuttgart – Umwelt galéria
1974. Arnheim Museum – Jelenkori magyar művészet
Dunaújváros – STÚDIÓ kiállítás
Debrecen – Nyári tárlat
Tihany – Kultúra és szemiotika
Eger – Akvarell biennálé
Frechen – Internationale Grafik Biennale
Dunaújváros – Vasszobrászati művésztelep
Budapest – Ernst Múzeum STÚDIÓ '74.
1975. Wien, Wiener Neustadt
Stuttgart – „Környezet” – konceptuális grafikák
Vence – Károlyi Alapítvány
Balatonboglár – a Stúdió szabadtéri szobortárlata
1976. Veszprém – Tér—Jel—Forma
Poznan – III. Sci-Fi Európa kongresszus
Frechen – Internationale Grafik Biennale
Eger – Akvarell biennálé
1977. Budapest – Elem, Szerkezet, Környezet
Stuttgart – Grafik und fotos von jungen Künstlern aus Italien,
BRD, Ungarn, Österreich, Finnland
1978. Novi Sad (Újvidék) Galeria Radnickog – Modern magyar grafika
Christchurch – Grafikai Biennálé
(Új Zéland)

SZÜRENON SZÜRENON

Vasari nem ismert tolvajnyelvet, olyan egyszerűen írt a reneszánsz mesterek munkáiról, ahogy az asztalos cég mesterei beszélgethettek egy „remek”-ről, több szakkifejezésre nem volt szüksége, mint nekik. Tehát eszközök, eljárások közismert neveit használta csupán, melyek ugyanazt jelentették Firenzében, mint Velencében, ugyanazt a művészt és a megrendelőt. Nem is számítana ma műértőnek; művész és közönség kapcsolatának elüzletiesedése óta a műértő személyi igazolványa a tolvajnyelv, olyan szótár és grammatika, melynek nincs egyezményes jelentése, nincs világos értelme. A műértő ennek az üzleti kapcsolatnak a piócája, tömör phalanxot igyekszik alkotni a művész és közönség között, nehogy megértsék egymást. Nehéz lenne eldönteni, melyik félnek árt többet. A művészt munkája örömétől fosztja meg, a tegnapi divat ideáljait akasztja képre-szoborra, kísérletet sem tesz egyéniségének, újdonságának megértésére; a nézőt terrorisztikus szóáradattal hallgattatja el, nehogy úgy feleljen a mű kérdéseire, mintha egy ember szólt volna hozzá.

Pedig a művészi alkotás ma is, minden uniformizálódás ellenére is: egy életrajz fejezete. Személyes vallomás, a személyesség teszi hitelessé, a vallomásszerűség érvényessé. Persze, része egy tágabb szellemi közösségnek is, mozgalomnak, irányzatnak, s minél engedelmesebben olvad bele, annál jelentéktelenebb része. Egymással párhuzamos, egymást keresztező művészeti törekvések divatját éljük, melyekben a karaktert adó technikák, eljárások, látásmódokon kívül, néhány közös vonás is felfedezhető; ezeket nyilvánvalóan nem a mozgalmak parancsolják az időnek, hanem az idő a mozgalomnak. A szép már nem kulcsszó, legalábbis a görög, reneszánsz tradíció értelmében nem. A mai kép, szobor nemcsak szép, de művészi sem akar többé lenni. Szabadulni akar ettől az ellenszenves diktatúrától, mely rangsorolta a dolgokat, a természet és a teremtett világ tárgyait éppúgy, mint kapcsolatukat az emberrel, a megvetettség bélyegét sütve a hétköznapra. A művészi diktatúrájával küzdő művészet hétköznapi akar lenni.

Papp Oszkár és Csutoros Sándor képei között ez a közösség fedezhető fel, hiszen a tömegkommunikáció eszközei terjesztette világkép éppoly része – s nem rangtalanabb része – az emberi világnak, mint az organikus világ formái; s formát teremtő mozgásai. Figyelmet érdemel a rokonság, de még több figyelmet a különbözőség. A közöset vidáman táncolja körül a műértő, komoran definiálja a tolvajnyelvet, de az egyéni felfedezése a nézőre vár. Ez a felfedezés teszi alkotótárrá, ez ad neki örömet, ha nem engedi, hogy egy „esztéta” kiragadjon markából, s gyorsan meghámozza neki. A felfedezéshez nem okvetlenül kellene szavak; van mű, mely szóra bír, van, mely némává tesz. Csak annyi bátorság kell hozzá, hogy ki merje mondani a maga szavait, ha erre készíti a kép, s merjen néma maradni – amit az ún. szakértő sosem merne megkockáztatni. A művész ért ebből a hangsúllyal teli némaságból.

SZÜRENON SZÜRENON

Tíz évvel ezelőtt egy tizennégy tagú művészcsoport Szürenon elnevezéssel ugyan-ezen a helyen, a Kassák Lajos Művelődési Házban mutatta be újabb munkáit. Az elnevezés a kiállítás szervezőjétől, Csáji Attilától eredt, s elsődleges értelemben a szürrealizmus és a nonfiguráció kapcsolatára utalt. A laza csoportosulás, néhány, egymással szorosabb kapcsolatban álló művészre épült (Csáji, Csutoros, Haraszty, Pauer, Prutkay, Papp, Ilyés, Türk), akik többször kiállítottak közösen. Valamennyien egyetértettek azonban „egy szellemi nyitottság és frissesség vállalásában, abban az igényben, hogy az emberi lét jellegzetesen e századi átéléséből, szellemi problémáiból fakadó formavilágot kell létrehozni, valamint abban is, hogy mindebből kiiktathatatlan a második világháború utáni évtizedek avantgarde irányzatainak formavilága, kutatása” (Csáji Attila).

Ha akkortájt a tágon értelmezhető szürrealizmus és a nem kevésbé formális értelmű absztrakció teremtett is egyfajta kapcsolatot a kiállító művészek és a művek között, évek során e megjelölés egyre kevésbé volt alkalmazható az akkorj csoportosulás egészére. Változatlanul jellemezte azonban őket az automatikusan továbbélő „hivatalos és a divatos irányzatok destrukciójának tagadása, a nyitottság további megőrzése, egy független emberi kutatási mód vállalása”, s nem utolsósorban „az itt és most elfogadása”, ami ugyancsak az eredeti elnevezésből, annak egy további értelmezéséből eredt. Ugyanakkor a csoport tagjai közül többen a kifejezetten jel-szerű tömörségű kép- és plasztikai fogalmazást, illetve a (konceptuális, szeriális) fotó alkalmazását tették magukévá.

Igy e kiállítás elsősorban a tíz év alatt bejárt utak összegezése, részben tehát azáltal, hogy a korábbi eredményeken való túllépést s az időközben felmerült problémák merőben újfajta megoldását szemlélteti, részben pedig azáltal – ami nem kevésbé reveláló értékű –, hogy a korábbi eredményeket az újabb munkákba szervesen beépítve és törésmentesen továbbfejlesztve mutatja. Nehéz lenne eldönteni, legalábbis hosszabb távon gondolkodva, hogy a kétfajta megnyilatkozás közül melyiket tekinthetjük elsődlegesnek.

Tíz évvel ezelőtt sem volt kétséges, hogy a csoportosulás tagjai a hatvanas évek elején-közepén újraformálódó magyar művészet jelentős, sajátos hangvételű és színezetű képviselői, akik a külföldi és a hazai úttörő kezdeményezésekről csupán részben informálódva vállalkoztak arra, hogy azon időszak gondolati-vizuális problémáit újszerű módon értelmezzék, tekintet nélkül arra, hogy tevékenységük széles körű elfogadásra talál-e vagy sem. E magatartásnak ma is természetesen csak a művek szerezhettek érvényt, kellő megbecsülést, s e művek, az itt láthatók és a továbbiak így válhatnak érdemessé arra, hogy esetleges kritikai élük ellenére nyíltan a magunkénak tekintsük, hiszen élményanyagukban, problémafelvetésükben, jelentésszférájukban ide, itt gyökereznek, hozzánk szólnak.